

**ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΘΕΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ - ΘΕΜΑΤΑ
[Κεφάλαιο 2 Μέρος Β' του σχολικού βιβλίου]**

ΘΕΜΑ Α

A1. Έστω η συνάρτηση $f(x) = \varepsilon\phi x$, $x \in \mathbb{R}_1$, όπου $\mathbb{R}_1 = \mathbb{R} - \{x / \sigma\upsilon\nu x = 0\}$. Να αποδείξετε ότι η f είναι παραγωγίσιμη και ισχύει $(\varepsilon\phi x)' = \frac{1}{\sigma\upsilon\nu^2 x}$, $x \in \mathbb{R}_1$.

Μονάδες 3

A2. α) Διατυπώστε το Θεώρημα Rolle του Διαφορικού Λογισμού και ερμηνεύστε το γεωμετρικά.

Μονάδες 2

β) Διατυπώστε το Θεώρημα Μέσης Τιμής του Διαφορικού Λογισμού (Θ.Μ.Τ) και ερμηνεύστε το γεωμετρικά.

Μονάδες 2

γ) Έστω μια συνάρτηση f ορισμένη σε ένα διάστημα Δ . Ποιά σημεία λέγονται κρίσιμα σημεία της f ;

Μονάδες 2

δ) Θεωρούμε τον παρακάτω ισχυρισμό:

• «Αν η συνάρτηση $f : [\alpha, \beta] \rightarrow [\alpha, \beta]$ είναι παραγωγίσιμη στο $[\alpha, \beta]$ με $f(\alpha) = f(\beta)$ τότε η συνάρτηση $g(x) = (f \circ f)(x)$ ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος του Rolle στο διάστημα $[\alpha, \beta]$ »

1) Να χαρακτηρίσετε τον παραπάνω ισχυρισμό γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα Α, αν είναι αληθής, ή το γράμμα Ψ, αν είναι ψευδής.

Μονάδες 1

2) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα (1).

Μονάδες 2

ε) Θεωρούμε τον παρακάτω ισχυρισμό:

• «Αν μια συνάρτηση f ορισμένη σε ένα διάστημα Δ , αντιστρέφεται και η f^{-1} είναι παραγωγίσιμη στο $f(\Delta)$ με $f'(x) \neq 0$ για κάθε $x \in \Delta$ τότε

ισχύει $(f^{-1})'(x) = \frac{1}{f'(f^{-1}(x))}$, $x \in f(\Delta)$ ».

1) Να χαρακτηρίσετε τον παραπάνω ισχυρισμό γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα Α, αν είναι αληθής, ή το γράμμα Ψ, αν είναι ψευδής.

Μονάδες 1

2) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα (1).

Μονάδες 2

A3. Να χαρακτηρίσετε κάθε μία από τις παρακάτω προτάσεις με **Σωστό (Σ)**, αν είναι σωστή ή με **Λάθος (Λ)**, αν είναι λανθασμένη :

α) Αν δύο μεταβλητά μεγέθη x, y συνδέονται με τη σχέση $y = f(x)$ και η f είναι μια συνάρτηση παραγωγίσιμη ως προς x τότε αν το y μειώνεται ως προς x με ρυθμό α εννοούμε $f'(x) = -\alpha$ με $\alpha > 0$.

β) Αν $x = S(t)$ η συνάρτηση θέσης ενός κινητού και $u(t_0) = S'(t_0)$ η στιγμιαία ταχύτητα τη χρονική στιγμή t_0 , τότε κοντά στο t_0 ισχύει $\frac{S(t) - S(t_0)}{t - t_0} > 0$, οπότε $u(t_0) \geq 0$, όταν το κινητό κινείται προς τα δεξιά.

γ) Έστω η συνάρτηση f ορισμένη σε ένα διάστημα Δ και x_0 ένα εσωτερικό σημείο του Δ . Αν η f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 και $f'(x_0) = 0$, τότε η f παρουσιάζει υποχρεωτικά τοπικό ακρότατο στο x_0 .

δ) Έστω η συνάρτηση f συνεχής σε ένα διάστημα Δ και παραγωγίσιμη στο εσωτερικό του Δ . Θα λέμε ότι: Η συνάρτηση f στρέφει τα κοίλα προς τα πάνω ή είναι κυρτή στο Δ , αν η f' είναι γνησίως φθίνουσα στο εσωτερικό του Δ .

ε) Αν $f(x) = \alpha^x, \alpha > 0$ τότε ισχύει $(\alpha^x)' = x\alpha^{x-1}$

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \frac{x-1}{\alpha^x - x}, \alpha > 1$ τέτοιο ώστε $\alpha^x \geq x+1$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$

B1. Βρείτε το πεδίο ορισμού της f και αποδείξτε ότι $\alpha = e$.

Μονάδες 6

Για $\alpha = e$, τότε:

B2. Να αποδείξετε ότι υπάρχει μοναδική εφαπτομένη της C_f με $x \leq 0$, η οποία σχηματίζει με τους άξονες ισοσκελές τρίγωνο.

Μονάδες 8

B3. Να αποδείξετε ότι υπάρχουν ακριβώς δύο σημεία $A(x_1, f(x_1))$ και $B(x_2, f(x_2))$ της γραφικής παράστασης C_f της f με $x_1 < x_2$, στα οποία οι εφαπτόμενες της C_f είναι παράλληλες στον άξονα $x'x$.

Μονάδες 7

B4. Να μελετήσετε την f ως προς τη μονοτονία στο διάστημα $[x_1, x_2]$, όπου x_1, x_2 οι τετμημένες των σημείων A και B του B3 ερωτήματος.

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ Γ

Έστω η παραγωγίσιμη συνάρτηση $f : [0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}^*$ με $f(0) = \frac{\alpha}{1+\beta}$, $\alpha, \beta > 0$ για την οποία ισχύει $f'(t) - \gamma f(t) = -\frac{\gamma}{\alpha} f^2(t)$, $\gamma > 0$ για κάθε $t \geq 0$.

Γ1. Να αποδείξετε ότι ο τύπος της f είναι $f(t) = \frac{\alpha}{1+\beta e^{-\gamma t}}$, $t \geq 0$.

Μονάδες 6

Γ2. Να μελετήσετε τη συνάρτηση f ως προς τη μονοτονία, την κυρτότητα και τα σημεία καμψής.

Μονάδες 9

Γ3. Αν η συνάρτηση f περιγράφει τον τρόπο διάδοσης μιας είδησης σ' έναν πληθυσμό α και $f(t)$ είναι το πλήθος των ατόμων στα οποία έχει φτάσει η είδηση τη χρονική στιγμή t τότε:

α) Θα φτάσει ποτέ η είδηση σε όλα τα άτομα του πληθυσμού; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

Μονάδες 5

β) Αν $\beta > 1$ ποια χρονική στιγμή θα αρχίσει ο ρυθμός διάδοσης της είδησης να μειώνεται;

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται η συνάρτηση $f : (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ για την οποία ισχύουν:

Η f είναι παραγωγίσιμη στο $x_0 = 1$ με $f'(1) = 1$, (1)

$f(xy) = f(x)\frac{1}{y} + f(y)\frac{1}{x}$ για κάθε $x > 0$ και $y > 0$, (2)

Δ1. Να αποδείξετε ότι η f είναι παραγωγίσιμη στο $(0, +\infty)$ με $f'(x) = -\frac{f(x)}{x} + \frac{1}{x^2}$ για κάθε $x > 0$.

Μονάδες 3

Δ2. Να βρείτε τον τύπο της f .

Μονάδες 2

Δ3. Αν $f(x) = \frac{\ln x}{x}$ τότε:

α) Να μελετήσετε την f ως προς τη μονοτονία, τα ακρότατα, την κυρτότητα και τα σημεία καμπής .

Μονάδες 5

β) Να βρείτε τις ασύμπτωτες της C_f , το σύνολο τιμών της f και να αποδείξετε ότι η εξίσωση $x^3 = e^x$, $x > 0$ έχει ακριβώς 2 θετικές ρίζες.

Μονάδες 5

γ) Να αποδείξετε ότι $\alpha^\beta > \beta^\alpha$ για κάθε α, β με $e \leq \alpha < \beta$ και στη συνέχεια ότι ισχύει $(\ln x)^{x-1} > (x-1)^{\ln x}$ για κάθε $x \geq e$.

Μονάδες 3

δ) Να αποδείξετε ότι $2f(4x) + f(x) > 3f(3x)$ για κάθε $x \geq e\sqrt{e}$.

Μονάδες 3

ε) Να βρείτε το πλήθος των κοινών σημείων της γραφικής παράστασης της συνάρτησης $h(x) = \alpha^x$ και της ευθείας $y = x$, για τις διάφορες τιμές του $\alpha > 0$.

Μονάδες 4

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Η εκπόνηση του διαγωνίσματος έγινε με τη βοήθεια Εθελοντών Εκπαιδευτικών:

Το θέμα Β επιμελήθηκε ο **Παντερής Ανδρέας** Μαθηματικός-MSc του 2ου ΓΕΛ Ηρακλείου Κρήτης.

Το θέμα Γ επιμελήθηκε ο **Κωνσταντόπουλος Λεωνίδας** Μαθηματικός-MSc του 10ου & 19ου Γυμνασίου Πάτρας.

Το θέμα Δ επιμελήθηκε ο **Ρουσσάλης Ηλίας** Μαθηματικός του Γυμνασίου & Λυκείου Λεωνιδίου.

Ο επιστημονικός έλεγχος πραγματοποιήθηκε από τους **Κωνσταντόπουλο Κωνσταντίνο** και **Μοτσάκο Βασίλειο**.